O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i
A.A.Safarov
2025-yil "28" 08

O'ZBEK TILI: O'ZBEK TILINI SOHADA QO'LLANILISHI

FAN BO'YICHA

SILLABUS
Kechki bo'lim rus guruhlar uchun

Bilim sohasi:	800000 –	Qishloq, o'rmon, suv xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	820000 –	O'rmon xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60820100 –	O'rmon va aholi yashash joylarini ko'kalamzorlashtirish

Toshkent-2025

Modul/FAN SILLABUS
Zooinjeneriya fakulteti
60820100 – O'rmonchilik va aholi yashash joylarini ko'kalamzorlashtirish

Fan nomi	**O'zbek tili: o'zbek tilini sohada qo'llash**
Fan turi	majburiy
Fan kodi	**O'TO'SQB 1104**
Yil	4
Semestr	2
Ta'lim shakli	kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar	120
Ma'ruza	-
Amaliy mashg'ulotlar	48-soat
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori	4
Baholash shakli	imtihon
Fan tili	O'zbek
Fanning maqsadi (FM)	
FM 1	Bo'lajak mutaxassislarni o'z sohalariga oid so'z va terminlar bilan tanishtirish, ular to'g'risida batafsil ma'lumot berish, o'z kasblari doirasida o'zbek tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, o'zbek tilidagi agrar sohaga oid terminlarning izohini ishlab chiqish, qishloq xo'jaligi sohasiga oid terminlarning kelib chiqishi va rivojlanishini o'rgatish, chetdan kirgan termin hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish, qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan terminlarni matnlar asosida o'rgatish va lug'atini tuzish, ilmiy maqolalarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha terminlarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'g'ri qo'llash, yozma savodxonligini rivojlantirish, ularning og'zaki nutqini adabiy til, o'zbek tilining me'yorlari asosida sifat jihatdan yaxshilash, sohaviy hujjatlarni tuzish, nutqning asosiy kommunikativ xususiyatlarini egallash, o'zbek

Muallif:	S.Sh.Xalmirzayeva, M.Sh. Nurutdinova.
E-mail:	Elektron pochta: kakhramonazizov6@gmail.com.
Tashkilot:	Toshkent davlat agrar universiteti, Zooinjeneriya fakulteti
Taqrizchilar:	Keldiyorova G. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi. Alavuddinova N. – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy unirvesiteti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Mazkur Sillabus universitet Ilmiy Kengashining 2025-yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasining 2025-yil 26 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fakultet dekani: U.Ballasov
Kafedra mudiri: S.Sh. Xolmirzayeva
Tuzuvchilar: S.Sh. Xolmirzayeva
M.Sh. Nurutdinova.

- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
    - fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa; fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

	tilining uslubiy jihatdan rang-barangligini farqlash haqida bilim berishdan iborat.
Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	O'zbek tili;
2	Terminologiya;
3	Nutq madaniyati;
4	Davlat tilida ish yuritish.
Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilim jihatidan:
TN1	Kasbiy sohaga oid atamalarning kelib chiqishi, ularning tarixi, qo'llanilishi, chetdan kirgan atamalar hamda ularning muqobil variantlari mavjud yoki mavjud emasligi haqidagi bilimga ega bo'lishi kerak;
TN2	Og'zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni qo'llashni bilishlari kerak;
TN3	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga rioya qilgan holda ixtisoslikka oid matnlar tuzishni bilishlari lozim;
TN4	Uslublarni o'zaro farqlashlari va har bir uslubga tegishli bo'lgan matnlarni tuza bilishlari kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Kasbiy sohaga oid atamalarning qaysi usul va yo'llar bilan yasalganini aniqlay oladi;
TN6	Kasbiy sohaga oid atamalarning izohini biladi va ularni o'z o'rnida qo'llay oladi;
TN7	Adabiy til me'yorlariga, imlo qoidalariga, nutqning asosiy xususiyatlariga amal qilgan holda sohaga oid matnlarga to'g'ri baho bera oladi;
TN8	Kasbiy sohaga oid atamalarni qo'llagan holda esse va maqolalar yoza oladi va ilmiy uslubning boshqa uslublardan farqini ajrata oladi.
Fan mazmuni	
Mashg'ulot shakli: amaliy mashg'ulot (A) **I MODUL O'zbek tili**	
A1	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi. O'zbekiston - mening Vatanim.
A2	Leksikologiya va leksik qatlam. O'zbek tili – Davlat tili.
A3	So'zlarning shakl va ma'no munosabatiga ko'ra turlari. Odobning boshi – til.
A4	So'zlarning tuzilishiga ko'ra turlari. Adiblar xiyoboni. Ulug' ajdodlarimizga ehtirom.
A5	Mustaqil so'z turkumlari. Ot - mustaqil so'z turkumi. Sifat mustaqil so'z turkumi. T.Qaipbergenovning hayoti va ijodini o 'rganish

A6	Son – mustaqil so'z turkumi. Olmosh – mustaqil so'z turkumi. Inson va salomatlik.
A7	Fe'l – mustaqil so'z turkumi. Ravish- mustaqil so'z turkumi. Alisher Navoiy hayoti va ijodi.
A8	Yordamchi so'z turkumlari. Ko'makchi va uning turlari. Bog'lovchi va uning turlari. Yuklama va uning turlari. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi.
A9	Gap bo'laklari. Gapning bosh bo'laklari. Agrar sohadagi islohotlar.
A10	Ikkinchi darajali bo'laklar. Internetning hayotimizda tutgan o'rni.
A11	Hujjatchilik tili va tarixi. Hujjat turlari va xususiyatlari. Tashkiliy hujjatlar va ularning turlari. Farmoyish hujjatlari va ularning turlari.
A12	Ma'lumot-axborot hujjatlarining turlari.
II MODUL O'zbek tilini sohada qo'llash	
A13	O'zbek tilining sohaga yo'naltirib o'qitishning maqsadi va vazifasi. Atama va atamashunoslik.
A14	Mutaxassislikga oid so'z va terminlarning kelib chiqishi va shakllanishi. Sohaviy so'z va terminlarning boyib borish manbalari.
A15	Terminlarning yasalish yo'llari va ularning xususiyatlari.
A16	O'zbek tilining jahon tillari o'rtasidagi o'rni. O'zbek yozuv tarixi.
A17	Yozuv tamoyillari: fonetik, morfologik, shakliy, tarixiy-an'anaviy.
A18	O'zbek tilining imlo qoidalari asosida ixtisoslik nutqini shakllantirish.
A19	O'zbekiston madaniyati haqida ma'lumot. Kasbga yo'naltirilgan muloqot haqida ma'lumot. Adabiy til me'yorlari.
A20	Adabiy tilning o'ziga xos xususiyatlari. Sohaviy til bilimlari.
A21	Nutqning to'g'riligi (notiqlik). Nutqning aniqligi, mantiqiy izchilligi, sofligi, ta'sirchanligi.
A22	Nutq uslublari. Soha (mutaxassislik) tili uslubi.
A23	Davlat tilida sohaviy ish yuritish hujjatlarining yuritilishi.
A24	Matnda gap bo'laklari. Sodda gap va uning turlari. Matnni qisqartirish va kengaytirish yo'llari.
Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	Lotin yozuviga asoslangan o'zbek alifbosi.
MT2	She'r yodlash, kitob mutolaasi.
MT3	Sohaga oid atamalarning kelib chiqishi va ularning vazifaviy xususiyati.

MT4	O'zlashgan so'zlar ishtirokida matn tuzish.
MT5	Badiiy asarlardan iboralarga misollar to'plash.
MT6	So'z yasovchi qo'shimchalar yordamida klaster tuzish.
MT7	Jadidchilik harakati namoyondalari to'g'risida kichik matn tuzish.
MT8	O'rmon xo'jaligiga oid soha bo'yicha atama va so'zlarning lug'atini tuzish.
MT9	Adabiy til me'yorlarini sohaga oid misollar orqali tushintirish.
MT10	Matnning asosiy va yordamchi qismlarini farqlash, ularning o'zaro bog'liqligini ta'minlovchi leksik-sintaktik vositalar.
Asosiy adabiyotlar	
1.	S.SH.Xolmirzayeva. O'zbek tilini sohada qo'llash. Darslik.Toshkent, "Fan ziyosi" nashriyoti, 2025.
2.	S.Sh.Xolmirzayeva. O'zbek tilini sohada qo'llash. Darslik. Toshkent, Fan ziyosi" nashriyoti, 2024.
	S.Sh.Xolmirzayeva "O'zbek tili".O'quv qo'llanma. Toshkent, "Fan ziyosi" nashriyoti, 2025.
3.	Ashurova F.A. O'zbek tilinining sohada qo'llanilishi. O'quv qo'llanma.Toshkent, "Tibbiyot nashriyoti matbaa uyi" MChJ, 2023.- 203b.
4.	Nurutdinova M. . O'zbek tilini sohada qo'llash. O'quv qo'llanma. Toshkent, "Hilol media" nashriyoti, 2023.-204b.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	S.Sh.Xolmirzayeva . "O'zbek tili".O'quv qo'llanma. Toshkent, "Fan ziyosi" nashriyoti, 2025.
2.	S.Sh.Xolmirzayeva. "Davlat tilida ish yuritish".O'quv qo'llanma. Toshkent, "Fan ziyosi" nashriyoti, 2025.

Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qyo'masa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;